

Mladenič, rečem ti, vstani!

Evangelij petnajste pobinkoštne nedelje

Lk 7, 11—18.

Šel je Jezus iz Kafarnauma v mesto z imenom Naim, in šli so z njim njegovi učenci in mnogo ljudstva.

Ko se je približal mestnim vratom, glej so nesli vun mrliča, edinega sina matere, ki je bila vdova; in z njo je bilo mnogo ljudi iz mesta.

Ko jo je Gospod videl, se mu je v srce zasmilila in ji je rekel: "Ne jokaj!" In pristopil je ter se dotaknil nosil — nosilci pa so obstali — in rekel: "Mladenič, rečem ti: Vstani!"

In mrtvi je sédel in začel govoriti; in Jezus ga je dal njegovi materi.

In strah je obšel vse, in hvalili so Boga ter govorili: "Velik prerok je vstal med nami" in "Bog je obiskal svoje ljudstvo".

In ta glas o njem se je razširil po vsej Judeji in po vsej okolici.

Najm, to bi se reklo po naše: ljubeznjivo mestee. Najmsko mestee je to ime zaslužilo, zakaj prekrasno lego ima.

Od Kafarnauma, kjer je bil Jezus malo preje ozdravil na smrt bolnega stotnikovega služabnika, do Najma, je kakih deset ur hoda.

Sedaj je tam samo par revnih hišic, kraj pa, kjer je napravil Jezus svoj veliki čudež še vedno kažejo, in je sezidana na njem kapelica.

Na večer je bilo, ko se bil Gospod Jezus približal Najmskemu mestecu. Z njim so bili njegovi učenci in velika množica ljudi ga je spremljala.

Zaradi varnosti pred razbojniki so bila vsa stara mesta obdana z visokim zidom. Pri poglavitnih cestah so bila postavljena vrata, ki so jih ponoči zapirali. Drugod kakor pri mestnih vratih ni bilo mogoče priti v mesto.

Pri vходу v mesto, to je pri mestnih vratih so srečali torej Jezus, učenci in množica, ki je z njim šla, žalosten izprevod, pogrebno procesijo.

Najbolj spredaj so šli po judovski navadi najeti pisarkači, ki so na trombe in piščali igrali žalostne pesmi. Za njimi so šle ženske, ki so na ves glas jokale in si lase pulile in se zaradi smrti žalostne delale. Vsaj nekaj jih je bilo med njimi vedno najetih in plačanih. In za njimi so štirje možje nesli nosila, na katerih je ležal mrlič.

Judje svojih umrlih niso zabijali v rakve, truge, marveč so jih samo povili v platnene ovoje. Glavo so jim puščali prosto, da je umrlega lahko vsak takoj spoznal.

Tako zavitega so mrliča kmalu po smrti odnesli iz domače hiše in položili v grob.

Judovski grobovi so bili najraje vsekani v skalo in sicer ne navzdol, marveč od strani v močno skalnato steno, kakor so na judovskem tako pogoste. Bogatejši so si pripravili že za svojih živih dni lepo urejenih grobov, dostikrat skupaj za vso družino. Odprtino groba so zadelali potem s posebno lepo izdelanim kamenitim pokrovom, na katerem je bil tudi nagrobni napis.

Tak sprevod je srečal Jezus. Ker je videl odkrito mrličevo glavo, je takoj spoznal, da je umrl rajni v cvetu let.

Za mrličem je stopala vsa v solzah njegova mati, vdova, kateri so nesli pokopat edini up, za starost edino oporo.

Evangelij pravi, da je bilo z njo veliko ljudi iz mesta: smilila se jim je reva, ko so videli, da jo za stara leta čaka pomanjkanje in revščina.

Tudi Jezusu se je v sree zasmilila, ko jo je zagledal. In je pristopil in jo potolažil, češ: "Ne jokaj", tisti, ki so mrliča nosili so obstali, Jezus se dotakne nosilnice, češ: "Mladenič, rečem ti vstani!" In sédel je, ki je bil mrtve! In je začel govoriti! Jezus mu sam odviše po voje in ga njegovi materi dá nazaj.

Ljudi prevzame strah, ko to vidijo. Čutijo, da ni navaden človek v njihovi bližini, zakaj, kdaj je bilo slišati, da bi se mrtvi na eno samo besedo zbuvali v življenje!

Vse je strah obšel, in hvalili so Boga rekoč: "Velik prerok je vstal med nami in Bog je obiskal svoje ljudstvo!"

Zares, velik prerok je vstal in Bog je obiskal judovsko ljudstvo! Na njegovo besedo slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očiščujejo, gluhi preslišujejo, mrtvi vstajajo! Morju zapoveduje in vetrovom in vse mu je pokorno! Velik, prerok je vstal in Bog je obiskal judovsko ljudstvo!

Jezusovim čudežem se je judovsko ljudstvo pač čudilo, vendar ga kot celota ni sprejelo ne poslušalo, in ne priznalo za vsemogočnega božjega Sina!

Iz zgodovine, iz božjega stvarstva, iz lastne izkušnje bi mogli mi ravno tako lahko spoznati veličino in mogočnost božjo!

Po velikih knjižnicah in muzejih imajo shranjene stare knjige, še iz časov, ko ljudje niso poznali tiska. Z velikim trudom in dolgo v noč so svojčas zlasti mnogi pisali take knjige in jih s sličicami in vinjetami neizrečeno lepo okrasili. Posebno naslovne strani in začetne črke posameznih poglavij. Zaradi umetnih slikarjev je danes ena sama taka knjiga dragocenost. Ljudje se ne morejo načuditi umetnikovim natančnostim in spretnostim. Za drage denarje prihajajo od vseh strani, da si take knjige samo ogledajo!

Toda — sveti Avguštin tako modruje — mnogo ljudi gleda črke in se jim čudi, še lepše vsebine pa nikoli ne razumejo, ker jezika ne znajo, ali pa sploh brati ne morejo!

Tako opazujemo mi naravo, preiskujemo zgodovino, premišljujemo svoje lastne izkušnje, pa ne razumemo božje resničnosti, veličine in mogočnosti, o kateri nam

priča vsa narava, vsa zgodovina in naša lastna izkušnja. Vbogi moderni ljudje, ki se vedno učijo, pa nikoli do spoznanja resnice ne pridejo!

Evangeljska misel: Čudeži, ki od Jezusovih časov do danes niso v Cerkvi nikoli ponehali, so eden najvažnejših verskih nagibov. Pa tudi sama narava in zgodovina in naša lastna izkušnja nam preražločno govorijo o Bogu, v katerega smo po pameti dolžni verovati, upati in ga ljubiti!

Cerkveni koledar

17. september — petnajsta pobinkoštna nedelja — slovenske božje službe po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

18. september — ponedeljek — spomin svetega redivnika Jožefa Kupertinskega iz reda očetov Minoritov.

19. september — torek — spomin svetega škofa Januarija in tovarišev, mučencev. Januarijevo truplo in posodica njegove krvi se še danes časti v mestu Neapolju.

20. september — sredo — spomin svete družine Evstahija in Theopiste, ki sta bila mučena za cesarja Hadrijana hkrati z obema sinovoma Agapitom in Theopistom.

21. september — četrtek — spomin svetega apostola in evangelista Mateja, ki je bil v Etiopiji (Abesiniji) mučen zaradi stanovitne vere v Kristusa in oznanjevanja njegovega nauka.

22. september — petek — spomin svetih vojakov in mučencev Mavricija, Eksuperija, Kandida, Viktorja, Inocenca, Vitala in tovarišev, ki so bili v Galiji (Franciji) za časa Maksimilijana strahovito mučeni zaradi stanovitne vere v Kristusa.

23. september — sobota — spomin prvega Petrovega naslednika papeža Lina, ki je bil zaradi stanovitne vere v Kristusa in zaradi oznanjevanja njegovih naukov do smrti mučen in pokopan v Vatikanu, blizu groba svetega Petra.

24. september — šestnajsta pobinkoštna, kvaterna nedelja — slovenske božje službe po navadi.

Ta teden je kvatern. Pri nas doma je zapovedan v sredo, petek in soboto post, pritriganje v jedi. V Argentini ni zaukazan noben post. Pač pa želi Cerkev, da verniki vsega sveta molijo te dni za dobre duhovnike.

Cerkvena kronika

Zakrament svetega zakona sta sklenila Franciška Mavrič in Ivan Kerševan. Bilo srečno!

Zakrament svetega krsta je prejel Viktor Ignacij Koruza. Vse najboljše malčku in družini!

Spomin za domovino padlih in vseh zanj trpečih in molitve zanje smo slovesno opravili preteklo nedeljo v slovenski cerkvi na Paternalu, Avalos 250.

Malo katekizma za naše male

V nebesih pri Bogu je tudi veliko, veliko angelov.

Zelo jim je prijetno. Radi bi videli, da bi tudi mi prišli k njim v nebesa, da bi bilo tudi nam dobro in prav. Vsi dobri ljudje hočejo in pomagajo, da bi se tudi drugim dobro godilo.

Kadar je zato kakšen otrok rojen na svet, pravi Bog enemu izmed angelov:

"Stopi hitro in mi pazi na otroka! Glej, da bo priden in bo mogel v nebesa, kadar umrje!"

Angelom, ki ljudi varujejo pravimo angeli varuhi.

Vsak človek, odrasel in otrok, ima angela varuha.

Angel varuh je vedno pri tebi: ko ponoči spiš, ko zjutraj vstaneš, ko greš v šolo, v šolski klopi, na igrišču, doma, ko moliš, podnevi in ponoči, če si priden ali hudoben, vedno te vidi in vse si zapomni.

Tvoj angel varuh je vesel, če si priden, in žalosten, če si hudoben.

Tudi pomaga ti, da bi bil priden in dober. Siliti sicer noče ne more in ne sme. Bog mu tega ne dovoli. Prisiljena bi namreč naša dobra dela ne bila nič vredna, zato ne sme angel varuh nikogar siliti.

Svetuje pa lahko. Tudi ti nemara večkrat slišiš v svoji duši glas angela varuha, ki ti pravi:

Pameten bodi in ne delaj greha! Bog te vidi! Greh narediti ni lepo! Greha ne mara ne Bog, ne ljudje! Veselje greha je kratko, kazen zanj pa dolga. Že na svetu boš navadno za greh kaznovan, če ne na svetu, pa gotovo v večnosti. In podobno.

Dostikrat boš v duši prav razločno slišal tako govorjenje. Poslušal je! Dobro ti hoče tvoj angel varuh! Blagor ti, če boš vse tako naredil.

Nekateri ljudje se za svete angelov varuhov nič ne zmenijo, in kar naprej delajo greh. Taki ljudje so nespametni. Sami sebi slabo hočejo in delajo. Za vse svoje grehe bodo namreč ob svojem času kaznovani.

Čeprav so nam angeli varuhi pred vsem zato dani, da nam pomagajo, kako bi lažje prišli v nebesa, kar je za nas najvažnejše, nas vendar tudi posvetnih nesreč varujejo. Posebno nedolžne otroke, ki si sami ne morejo pomagati. Saj pogosto pišejo časopisi, kako je bil ta in ta otrok čudno obvarovan, da se mu ni zgodila velika nesreča.

Rad imej torej svojega angela varuha in večkrat moli k njemu:

Sveti angel, varuh moj,
bodi vedno ti z menoj!
Stoj mi noč in dan na strani,
vsega hudega me brani!
Prav prisrčno prosim te,
varuj me in vodi me. Amen.

Dvesto petdeset letni jubilej

Naše duhovno življenje ne sme molče preiti jubileja, katerega se z veseljem spominjajo naše rodne dežele, ki ga slavi vsa krščanska in kulturna Evropa in ki ga z ogromnim sijajem in ob udeležbi stotisočev obiskovalcev proslavlja te dni dunajsko mesto.

Jubilej je iz časov, ko je vse kazalo, da doživlja krščanska Evropa in takoimenovana zapadna kultura svoje zadnje ure.

Že koncem leta 1682 je začel pripravljati tur-

ški sultan Mohamed IV. vojsko, kakoršne svet še ni videl.

Nomen vojske je ostal dolgo časa skrit, vendar je Caprara, avstrijski poslanik na turškem dvoru, položaj pravilno presodil in pravilno poročal na Dunaj: "Cesarju sedaj ne preostane drugega, kakor da prime za meč in brani svojo državo in vse krščanstvo.

31. marca 1683 je krenil sultan sam z ogromno in sijajno opremljeno vojsko okoli 250.000 vojakov, iz Odrina. Dne 1. maja istega leta je v Beogradu izročil svojemu velikemu vezirju Kara Mustafa zeleno zastavo prerokovo in ga imenoval za vrhovnega maršala z neomejeno oblastjo. Sam je ostal v Beogradu, da bi hitreje dobival poročila o slavnih zmagah.

Krščanska Evropa je bila razklana med seboj.

Avstrijskemu cesarju je pretela poleg skrajne turške nevarnosti še vojska s Francijo zaradi španske dedščine.

V odločilnem trenutku je papež Inocenc XI. odločno posegel v evropsko opolitiko. Pisal je francoskemu kralju, naj ne ovira avstrijskega cesarja, če mu že pomagati noče. Posredoval je, da je bila sklenjena zveza med avstrijskim cesarjem in poljskim kraljem. Za vojne stroške je takoj nakazal dvestotisoč tolarjev in obljubil, da bo še prispeval.

Znamenita avstrijsko-poljska pogodba je bila podpisana istega dne, ko se je napotila turška vojska iz Odrina.

Bliskovito se je razvedelo po vsej Evropi, da gre nad Dunaj strahovita turška vojska, kateri se mesto ne bo moglo ustavljati. Večina Dunajčanov je zbežala. Sam cesarski dvor se je umaknil v Passau.

14. julija 1683 so Turki obkolili Dunaj. Kakšnih 30.000 šotorov je zraslo okrog mestnega obzidja.

Obrambe ni imel Dunaj takorekoč nobene, komaj kakih 12.000 vojakov. Izkazali pa so se prostovoljci. Zlasti študentje s svojim rektorjem na čelu. Pa tudi žene in celo otroci so pokazali veliko junaštva.

V kratkem so nastale v mestu vsakovrstne stiske. Vsak čas so pričakovali padea Dunaja. Veliki vezir Kara Mustafa je napovedoval novo turško cesarstvo, ki bo obsegalo vse avstrijske, torej tudi naše slovenske dežele, in bodo šle njegove meje ob severni Češki in severni Bavarski. Za uresničitev tega novega cesarstva niso manjkali dnevi, marveč ure!

Avstrijska vojska pod vodstvom vojvoda Karla se ni upala napasti Turkov. Bila je pre slabotna.

Vsa Evropa se je tresla strahu.

Samo od nekoč bi vtegnila priti pomoč: iz Poljske.

Poljska pa je držala svojo besedo!

Ko je spoznal veliko nevarnost, je kralj Ivan Sobieski naglo zbral svojo vojsko in takoj odhitel Dunaju na pomoč. Imel je 14.000 konjenikov in 12.300 pešcev. Sami izbrani junaki, katerim se je pridružila še cesarska vojska, tako da je poveljeval Sobieski skupno 65.000 možem.

Že 27. avgusta so začeli branilci Dunaja spuščati iz zvonika cerkve svetega Štefana — letos praznujejo dunajčanje hkrati petstoletni spomin kar je bila sezidana — prve rakete, znamenje, da se nahajajo v veliki stiski. Strelivo

jim je začelo pohajati, boleznimi so se pojavile, vrste branilcev so se neprestano redčile. Rakete, prošnje za nujno pomoč so postajale vedno pogostejše.

Izkušeni vojskovodja Kara Mustafa je bil tako prepričan, da bo mesto njegovo predno bo prišla pomoč, da se mu ni zdelo vredno prepričati prehoda čez Donavo, kar bi bil lahko storil, in s tem odločilno zakasnil prihod združenih zaveznikov.

Ko so bili dunajčanje v skrajni stiski, so javila znamenja izpod Kehlenberga, da prihaja poljska vojska na pomoč in istočasno je povedala velika rdeča zastava z belim križem, da gre na pomoč tudi vojvoda Karl.

Ves 12. september je divjal potem krvav boj pred dunajskim mestnim obzidjem, dokler ni bila pod večer ogromna turška vojska pognana v beg.

10.000 turških vojakov je obležalo na bojnem polju. Razkošno taborišče z blagajno vred 370 topov, nebroy zastav in ogromno drugega plena je ostalo zmagovalcem.

Viharno pozdravljen je zmagoslavno vkorakal poljski kralj Ivan Sobieski v dunajsko mesto. Že drugi dan se je vrnil na Dunaj tudi cesar Leopold.

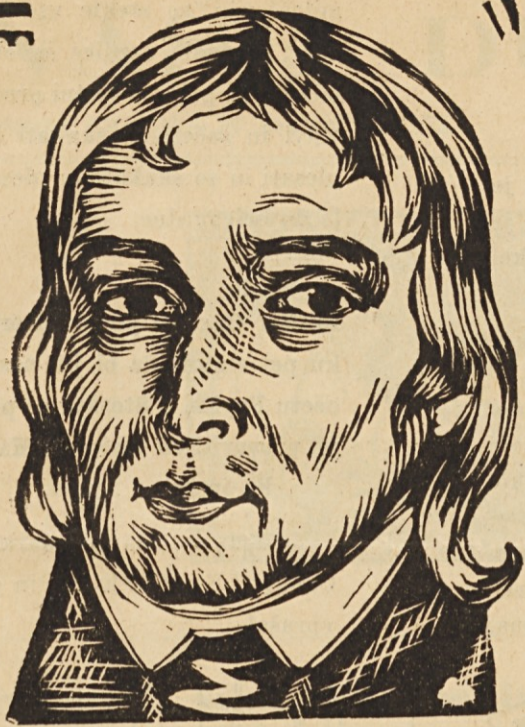
Ta zmaga je bila odločilna!

Bežeče Turke so zasledovale obe vojski globoko doli v ogrsko ravnino. Že naslednjo spomlad pa so sklenili v Lineu veliko protiturško zvezo papež Inocenc, cesar Leopold, kralj poljski in beneška republika, ki so v naslednjih letih z združenimi močmi iztisnili Turke iz vse Ogrske in si osvojili sam Beograd.

Naše slovenske dežele so žrtvovale poleg vojaške sile za to protiturško vojsko tudi ogromnih denarnih sredstev. Kakor poroča znani slovenski zgodovinar dr. Gruden, so plačale Štajerska, Koroška in Kranjska samo leta 1684 po 100.000 goldinarjev vojnega davka, kar je bila za tiste čase velikanska svota. Že naslednje leto je zahteval papež za vojne namene stoti del vsega cerkvenega premoženja, od samostanov in cerkvenih ustanov pa eno tretjino vsega premoženja, kar so si ga pridobili zadnjih šestdeset let. Tako je morala plačati krška (celovška) škofija štirideset tisoč goldinarjev, jezuiti v Celoveu 22.000, Vetrinj 8.000 itd. Leta 1690 je naložil papež nove protiturške vojne davke, ki so vrgli pol milijona goldinarjev. Že leta 1678 so vpeljali po vsej Avstriji posebne vojne koleke. Poleg tega so še posamezne dežele pobirale razne vojne doklade za oboroževanje rekrutov, za oskrbo in nastanitev obmejnih čet in kar je drugih sličnih izdatkov.

Vse te združene žrtve so končno vendar užugale Turka, ki se je moral umakniti globoko doli proti jugu. Slovenske dežele, ki so bile več kakor 200 let glavni branik proti turškim napadom, so bile sedaj rešene neprijetnega sosedstva. Slednjič, po tolikem času in po tolikih krvavih žrtvah v krvi, denarju in blagu, so spet lahko začeli misliti na svoj duhovni in gospodarski napredek.

Odločilno in nepričakovano dunajsko zmago, ki se je je vredno spominjati, kakor smo videli, so tedaj splošno smatrali z aizredno Marijino pomoč, kakor je poročal že naš zadnji cerkveni koledar, in je prav v spomin nanjo postavil papež Inocenc XI poseben praznik Marijinega imena, ki ga še danes praznujemo dne 12. septembra vsakega leta, čeprav ni več strogo zapovedan.

Valentin Vodnik

Rojen leta 1758 v Šiški pri Ljubljani je prišel Valentin Vodnik kot desetleten deček v prvo gimnazijo v Novem mestu, kjer je ostal dve leti, na kar je obiskoval pri ljubljanskih jezuitih šest latinskih šol.

“Tega leta me ženejo muhe v kloster h frančiškonom, slišim visoke šole, berem novo mašo, se z obljubami zavežem, ali leta 1784 me ljubljanski škof Herberstein vun pošlje duše past”, pripoveduje Vodnik sam svojo nadaljno življensko zgodovino v svojem značilnem, kratkem, šaljivem in prijetnem slogu.

Kot svetni duhovnik je bil Valentin Vodnik kaplan v Sori, v Ribnici, na Bledu, in nazadnje župnik na Koprivniku v Bohinju, ali kakor sam pravi v Gorjušah, v triglavskem gorovju izgubljeni vasi koprivniške fare, ki imajo značilno ime, ki je šegavemu Vodniku moralo biti všeč.

Iz Koprivnika je prišel Vodnik čez štiri leta v Ljubljano za kaplana h Svetem Jakobu. Že kmalu pa je postal tudi profesor pesništva na ljubljanski gimnaziji.

Njegovo pravo pesniško delo se je začelo v Koprivniku, tako oddaljenem od vsega izobraženega sveta.

V Bohinju, dobro uro pešhoda iz Koprivnika, je imel bistroumni baron Zois velike železne fužine. Zois je prehodil vso Evropo, da bi se izpopolnil v izdelovanju dobrega železa in jekla in izučil v železarskih kupčijah. Temeljite študije in mnoga potovanja pa so tudi Zoisovo znanost visoko dvignile in mu izbistrile smisel za umetnost.

Barona Zoisa moremo imenovati Vodnikovega duhovnega vodnika in očeta!

Dogovorno s Zoisom in njegovo denarno pomočjo je začel torej Valentin Vodnik župnik zadnje hribovske fare izdajati prvi slovenski koledar “Veliko pratiko”, ki naj bi prišla v roke slehernemu slovenskemu kmetu.

Pratika ni bila samo preprost koledar, marveč naj bi bila našemu preprostem kmečkemu ljudstvu — izobraženstvo je bilo vzgojeno in je celo govorilo samo nemško ali latinsko in je imelo seveda knjig na izbiro — vsaj temeljne pojme tudi o zemljepisju, umnem gospodarstvu, vremenoslovju, računstvu in sploh o izobrazbi. Nudila je tudi zabavo, pesmi, uganke in kratke zgodbe.

Toda — Pratika je bila ljudem predraga. Izšlo je samo troje letnikov (1795—97), ki pa se mora reči, da so bili dobro urejeni.

Živahni Vodnik ni mogel mirovati in je začel že leta 1797 izdajati prvi slovenski časopis “Ljubljanske novice”, ki jih je večinoma tudi sam pisal.

Na polju posvetne slovenske književnosti je Vodnik oral ledino. Slovenskih knjig do njegovega časa takorekoč še ni bilo in je moral književni jezik šele ustvarjati.

“Mi moramo slovenske besede iskati sem ter tje po deželi raztresene in na to vižo skup nabrati čisto slovenščino... Skušnja uči, da ni lahko stvari najti, katera bi se v enem ali drugem kotu prav po slovensko ne imenovala”, piše Vodnik sam.

On sam, njegov jezik, njegove pesmi, vse je živelo iz ljudstva in se je spet izživljalo za ljudstvo, kateremu je skušal Vodnik pomagati kjerkoli in kakorkoli je mogel. Ko drugega ni bilo je sam napisal slovensko “Kuharsko knjigo”, in prestavil na slovensko celó “Babištvo”.

Leta 1809 so Francozi tretjič zasedli slovenske zemlje. Zdelo se je, da bo to pot njihova vlada trajna. Združili so Kranjsko, Goriško, Istro, Trst, Koroško, del Tirolske, Hrvaško do Drave, in Dalmacijo v novo državno telo imenovano Ilirija z glavnim mestom Ljubljano.

Zdelo se je, da bodo dobili Slovenci v novi državi več pravic in Vodnik je Ilirijo navdušeno pozdravil.

Francozi so se mu izkazali hvaležne. Imenovali so ga za ravnatelja gimnazije, nadzornika začetnih šol in voditelja rokodelske šole.

S Francozi je dobila slovenščina vstop v ljudske šole in gimnazije. Manjkalo pa je učnih knjig. Vodnik je dobil nalogo naj jih napiše. Imel je torej obilo dela. V dobrem letu je napisal petero slovenskih učnih knjig. Med njimi slovensko slovnico.

Toda že leta 1813 so Francozi zapustili slovenske zemlje, katerim je spet zaviadala Avstrija. Vodnik je bil upokojen s sramotno pokojnino. 8. januarja 1819 ga je zadel mrtvoud. Pokopan je v Ljubljani pri Svetem Krištofu.

Vodnik je predvsem znan kot prvi slovenski pesnik.

Slovenskemu pesništvu je postavil Vodnik zdrave in solidne temelje, na katerih je zrastle in se razvilo do zavirljive višine.

Vodnikove pesmi so zrasle iz slovenske narodne pesmi. Slovenski pesniki, ki so hoteli peti pred Vodnikom so se naslanjali na stare grške in latinske vzorce, ki za naš jezik niso prikladni, dočim Vodnikove pesmi še danes beremo z veseljem in užitkom. Ravno med našimi narodnimi pesmimi imamo namreč Slovenci nekaj pravih biserov.

Valentin Vodnik je eden izmed temeljev, na katerih sloni naša slovenska izobrazba in kultura in zasluži, da ga poznamo in smo mu hvaležni.

Argentinski filmi

Piše Franc Dalibor

Narodi iz vseh vetrov smo se nagrmdili v tej gostoljubni argentinski zemlji!

Preko dvajset let živim v Argentini, pa vsak dan izvem in spoznam še kaj novega.

Pred par tedni sem bil na neki češki kulturni slavnosti v Valentin Alsina. Ta češka slavnost se je vršila — v armenski šoli. Torej tudi Ar-

menci živijo med nami! In toliko jih je, da imajo svoje duhovnike in svoje šole, svoje liste z lepo revijo, društva z lastnimi prostori (Tudi Slovenci smo že gostovali v njihovih krasnih prostorih. — Op. ur.). Med mnogimi drugimi je znatna in zelo ugledna kolonija Libancev ali Maronitov, s katerimi smo Slovenci tudi v stikih. Ali vzorno organizirana letonska kolonija.

Nedavno sem obiskal družino, ki živi v takomenovanem “conventillo”, to je v stanovanjski hiši s petdeset do sedemdeset družinskimi stanovanji. Vsaka družina ima navadno na razpolago po eno sobo in leseno kuhinjo na dvorišču, zbito navadno iz zabojev. Upravitelj hiše mi je pravil, da živi v njegovem conventillo osemnajst raznih narodov, ki pa se prav dobro razumejo med seboj.

V ulici San Martín v Buenos Airesu poznam samostan Najsvetejšega Zakramenta. Med patri je deloval pred leti tudi Slovenec gospod Zupančič, ki pa je bil premeščen v Belgijo. Gospod Zupančič mi je pravil, da štejejo med samostanskim duhovništvom trinajst različnih narodnosti!

Kjer se je zbralo toliko narodov sveta, se lahko marsikaj vidi in doživi.

Zajeti te zgodbe in doživljaje in jih naglo ma vreči na papir, kakor to zahteva današnji čas, to je namen mojih Argentinskih filmov. Če bodo zanimivi, naj sodi čitatelj. Evo prvega!

I. FILM: DOKTORJI

Skoro vsaka slovenska mati najbolj vroče želi, da bi postal njen študirajoči sin duhovnik. Najbolj vroče hrepenenje argentinske matere pa je, da postane njen sin — doktor!

V prejšnjih časih je bilo drugače.

Ko se je Argentina otresla španskega jarma, je bil najslavnejši stan vojaški. Vojak je bil še pred kratkim oboževani činitelj reda in temeljni kamen civilizacije.

Ali s časom je prišla ustava in zakoni. Na vrh so prišli tisti, ki nam krojijo plašč pravice.

Danes predstavljajo doktorji, odvetniki argentinsko vodilno kasto. Oni se čutijo edino sposobne voditi politiko dežele in zasesti važnejša vladna mesta. Biti doktor, doktor znanja, denarja in ugleda, to je več ko želja, to je vroče koprnenje študirajočih mladih Argentinev in njihovih mater.

Toda vsakdanje življenje nas uči, da resnični doktorji navadno ne dosežejo največjih denarnih uspehov. Koliko na pol analfabetskih napolitanskih prekupčevalcev krompirja je našlo v Argentini več premoženja, ko stotine resničnih doktorjev skupaj!

Odvetnik na primer, ki se ni vživel v skrivnostno razliko, ki vlada med pravom in pravičnostjo, odvetnik, ki se je oddaljil od paragrafov in prešel v kraljestvo velikih človeških idealov: ljubezni do bližnjega in enakosti, tak odvetnik je že padel na stopnjo “navadnega pisarja”...

Dobro je vedeti, da v resnici: “Non est omnis doctor doctus, non est omnis doctus doctor — Ni vsak doktor res učen in ni vsak učeni doktor”. Izza doktorskega naslova štrlijo včasih — oslovska ušesa! Po sodnih dvoranah in odvetniških pisarnah sedi mnogo sposobnih in mnogo nesposobnih možakarjev, ki nosijo doktorski naslov.

Še veliko manj je res, da bi bil vsak doktor že tudi srčno dober človek.

(Dalje prihodnjic)

STORŽEK

Po LORENZINI — LOVRENČIČU

Hej, žandar!"

Na ta klic sta se — en dva tri — pojavila dva žandarja-polentarja (Polentár je lesen mešalnik za kuhanje polente - Kobariški kot), dolga dolga, suha suha, vsak s petrolejkinim senčnikom na glavi in z bridko sabljo v roki.

Lutkar jima je naročil s hripavim glasom:

"Zgrabita mi onega Harlekina tamle, dobro dobro ga zvežita in vrzita ga na ogenj, da bo gorel. Moj mrkač mora biti dobro pečen!"

Predstavlajte si ubogega Harlekina! Tolika groza ga je prevzela, da so se mu noge upognile in je telebnil na trebuh po tleh.

Storžek se je ob tem mučnem prizoru vrgel lutkarju pred noge in bridko jokajoč in zalivaajoč slednjo dlako predolge brade z grenkimi solzami, je začel moledovati s prosečim glasom:

"Usmilite se, gospod Ogenjžrl!..."

"Tu ni gospodov!" je odvrnil trdo lutkar.

"Usmilite se, gospod svetnik!..."

"Tu ni svetnikov!"

"Usmilite se, gospod dvorni svetnik!..."

"Tu ni dvornih svetnikov!"

"Usmilite se, gospod minister!..."

Ko se je slišal lutkar imenovati ministra, so se mu ustne zaokrožile in kar naenkrat je postal bolj človeški in bolj dostopen in rekel je Storžku:

"No, naj bo. Kaj pa bi rad?"

"Za ubogega Harlekina vas prosim!"

"Tu ne pomaga nobena prošnja. Če sem prizanesel tebi, mora pač on na ogenj, ker moj mrkač mora biti dobro pečen!"

"Če je tako," je divje zavpil Storžek, snel z glave čepico iz kruhove sredice in jo vrgel na tla — "če je tako, potem vem, kaj je moja dolžnost. Naprej, gospoda žandarja! Zvežita me in me vrzita v plamen! Ne, ne bilo bi pravično, če bi moral ubogi Harlekin, moj dobri prijatelj, umreti zame!..."

Ob teh besedah, izgovoril jih je z visokim glasom in krepkim poudarkom, so zajokale vse lutke, ki so bile navzoče. Celo žandarja-polentarja sta se drla ko dva ostavljena kozlička.

Ogenjžrl je ostal spočetka trd in mrzel kakor kos ledu, a pozneje se je začel tudi on

mehčati in kihati. In ko je štirikrat, petkrat kihnil, je ginjen razširil roke in rekel Storžku:

"Ti si res krasen dečko! Pridi in poljubi me!"

Storžek je koj skočil, splezal ko veverica po lutkarjevi bradi in mu pritisnil na konec nosa krepek poljub.

"Je li pomiloščenje gotovo?" je vprašal ubogi Harlekin z glasom, ki se je komaj

Storžek je splezal po lutkarjevi bradi in mu pritisnil na konec nosa krepek poljub,

slišal, ker je bil tenek ko nit.

"Gotovo je!" je odgovoril Ogenjžrl, vzdihnil in nadaljeval, kimajoč z glavo: "Treba je potrpljenja! Naj bo, no, coj se vdam v božjo voljo in pojem napol sirovega mrkača, a drugič, gorjé, kogar zadene!..."

Ko so zvedele lutke o po-

miloščenju, so stekle vse na oder, prižgale žarnice in obločnice ko pri slavnostni predstavi in začele so skakati in plesati in so skakale in plesale do belega dne.

XII.

Lutkar Ogenjžrl podari Storžku pet zlatov, da bi jih nesel očetu Pepku, a Storžek se pušti prevariti od Lisice in Mačka in gre ž njima.

Naslednji dan je poklical Ogenjžrl Storžka k sebi in ga vprašal:

"Kako je ime tvojemu očetu?"

"Pepok."

"In njegov poklic?"

"Ubožec."

"Zasluži dosti?"

"Toliko zasluži, da nima nikdar pare v žepu.

(Nadaljevanje)

Slovenska gostilna
ŽIVEC EMILIO

Osorio 5085

Ženitovanjske gostije

Trgovina jestvin
MOČNIK IVAN

Sapaleri 2699

U. T. 59 Paternal 0467

Slovenska brivnica na Pater-
nalu "LA ESTRELLA"

Osorio 5097

JOSIP KALINGAR

Slovenska gostilna
Garmendia 4879

VOLK in COLJA

Zimsko in letno perilo

Fine srajce po meri

Avalos 248 — La Paternal

IVAN KASTELIC

Slovenska gostilna
Warnes 2113

Mrzla jedila, kegljišče, balini

KARLO NEMEC

SLOVENSKA GOSTILNA

Avenida San Martin 2805

ANTON ANDERLIČ

Slovenska krojačnica
SEBASTIJAN MOZETIČ

Osorio 5025

Vse moške potrebščine

Najstarejša slovenska trgo-

vina jestvin v Buenos Airesu

Yerua 5087-89

Vse, najboljše, sveže, dostav-

ljamo tudi na dom.

Vsa stavbena dela

Špejialist za armiran beton

FRAN ŠTEKER

Zamudio 2380

Bodega de Vinos Banfield

35 podružnic v mestu in provinci Buenos Aires

STALNA PRODAJA NA POSTAJAH CATALINAS Y RETIRO FCP

Garantirano pristna bela in črna namizna vina San Juan.

Najfinejša vina v steklenicah, v zabojih po dvanajst steklenic.

Zaprisežen dobavitelj mašnih vin.

Vsled velikega obrata in brezhibne organizacije naša vina ne poznajo konkurence.

Namizna vina v sodih ali pletenicah Vam nudimo liter po netto 28 centavov dostavljeno na dom.

Vzorec so na razpolago v naši glavni pisarni:

RIVADAVIA 3842 — U. T. 62 Mitre 4284

ali pa: **VINO BANFIELD, AVALOS 248, U. T. 59 La Paternal 3304**

Zlatnina — Srebrnina — Ure — Poročni prstani —
Ročne torbice — Najfinejša in okusna izdelava —
Direkten uvoz iz Evrope in Severne Amerike — Ve-
lika izbira po zmernih cenah — Solidna popravila
— Vsakovrstni spomini in darila. — Naročniki
Slovenskega tednika 10% popusta.

JOYERIA FEDER

Avenida San Martin 1685 — U. T. 59 La Pater-
nal 0442.

Lastna hiša poleg Banco Popular Argentino.

Klavnica — Prekajevalnica — Tovarna klobas —
Zaloga masti

TICHY JOSE

Tovarna: Tellier 2251—53. U. T. 68 Mataderos 429.
Prodajalna: Calle 24 de Mayo 758. U. T. 31 Re-
tiro 4823.

Podružnice: Avenida Leandro N. Alem 822.
Cabildo 1386 (Belgrano) U. T. 73 Pampa 3570.